

1...2...3... hier komt de prik!

Helpend taalgebruik en procedureel comfort

- Josephine de Hartog-Keyzer, huisarts
- Lindy Gommans, kinderarts Máxima MC
- Rick Willems, kinderarts Catharina Ziekenhuis

Disclosure belangen Josephine, Rick

(Potentiële) belangenverstrengeling	Geen / Zie hieronder
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen
<ul style="list-style-type: none">· Sponsoring of onderzoeksgeld· Honorarium of andere (financiële) vergoeding· Aandeelhouder· Andere relatie, namelijk ...	<ul style="list-style-type: none">····

Disclosure belangen Lindy

(Potentiële) belangenverstrengeling	—Geen/ Zie hieronder
Voor bijeenkomst mogelijk relevante relaties met bedrijven	Bedrijfsnamen
<ul style="list-style-type: none">• Sponsoring of onderzoeksgeld• Honorarium of andere (financiële) vergoeding• Aandeelhouder• Andere relatie, namelijk ...	<ul style="list-style-type: none">•••• <p>The logo for PROSA Kenniscentrum features the word "PROSA" in large, bold, black capital letters. The letter "O" is replaced by a stylized icon of a person's head and shoulders inside a circle. Below the letters are four colored shapes: a red zigzag, an orange arc, a yellow horizontal bar, and a green arc. Below these shapes, the word "Kenniscentrum" is written in a smaller, black, sans-serif font.</p>

Inhoud

Deel 1: van procedurele distress...

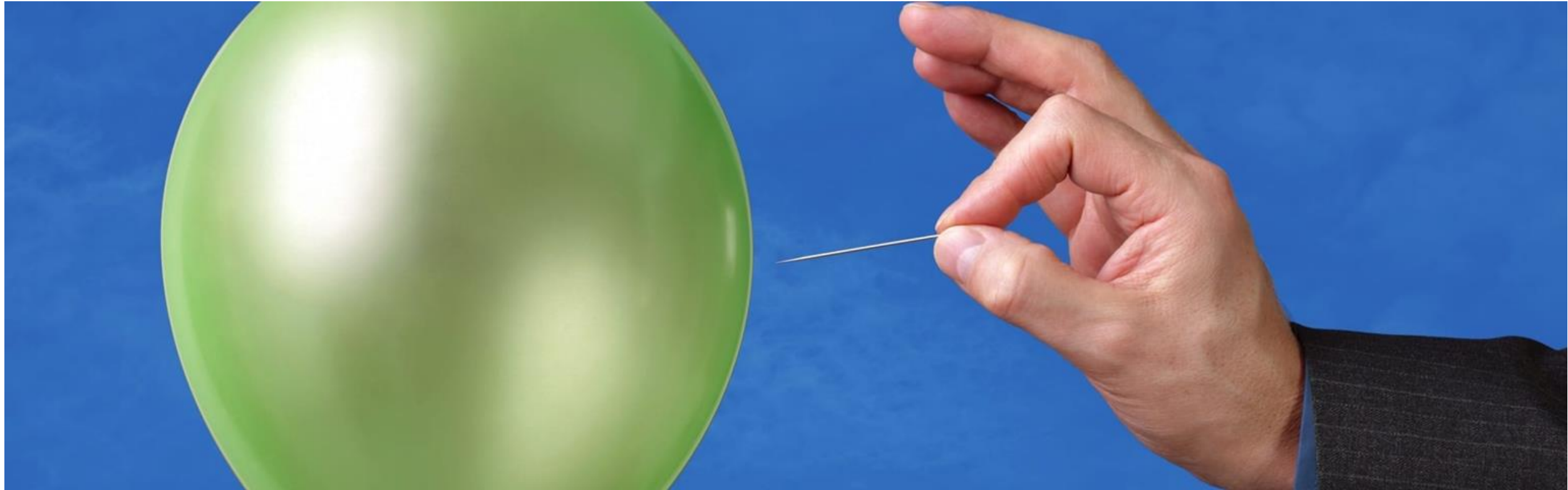
1. Een experiment...
2. Wat is procedureel leed?
3. Niet-helpend taalgebruik
4. Van angst naar vertrouwen

Deel 2: naar procedurele comfortzorg

1. EMLA en Rapydan
2. Buzzy en shotblocker
3. Helpend taalgebruik
4. Overige vormen van (lichte) procedurele sedatie en analgesie

1. Een experiment...

Even een prikje...

IM injectie

Spiraaltje

Infuus

Arterieel bloedgas

PAC aanprikken

Huidbiopt

Nagelextractie

Lokale verdoving

Blaascatheter

Hielprik

Nasofaryngoscopie

Huidexcisie

Venapunctie

Lumbaalpunctie

Neus-maagsonde

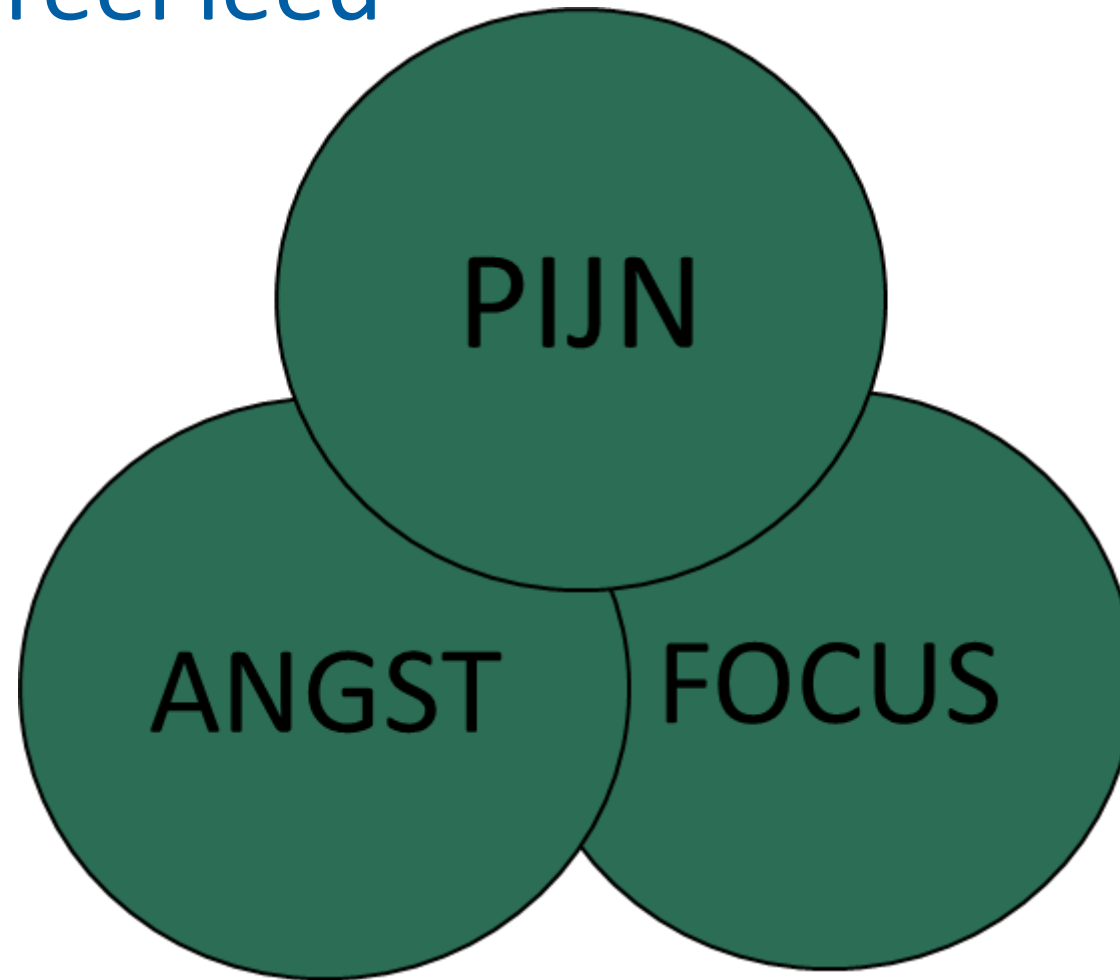
Hechting

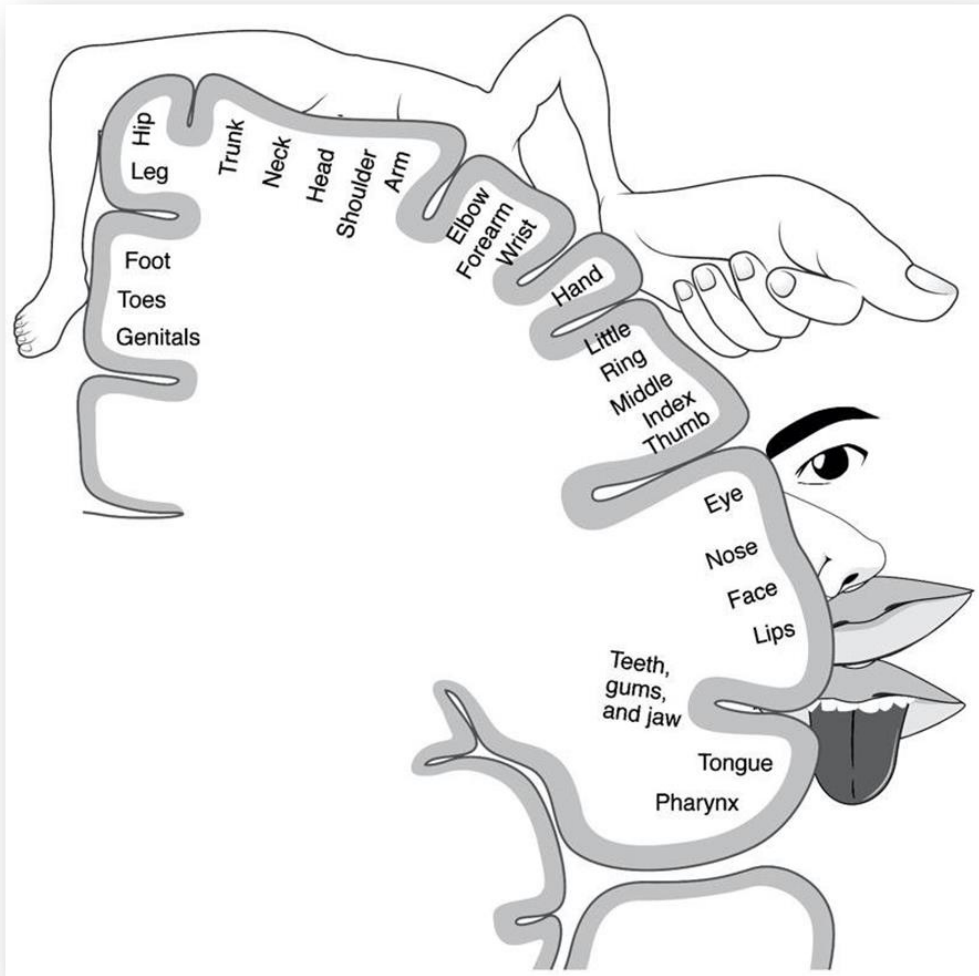

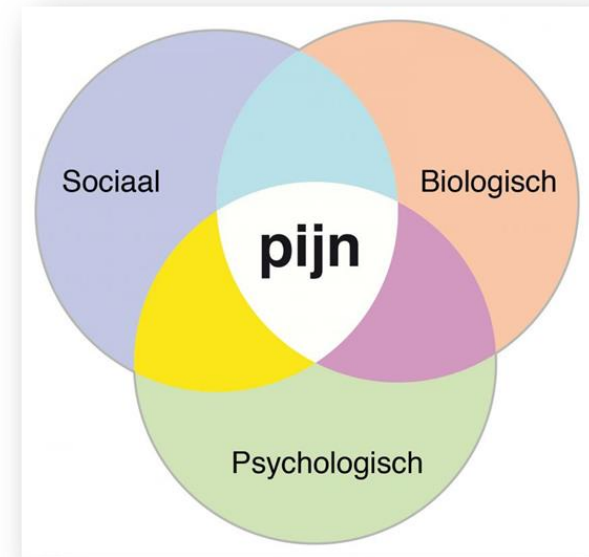
YOU CAN DO IT !

2. Procedureel leed

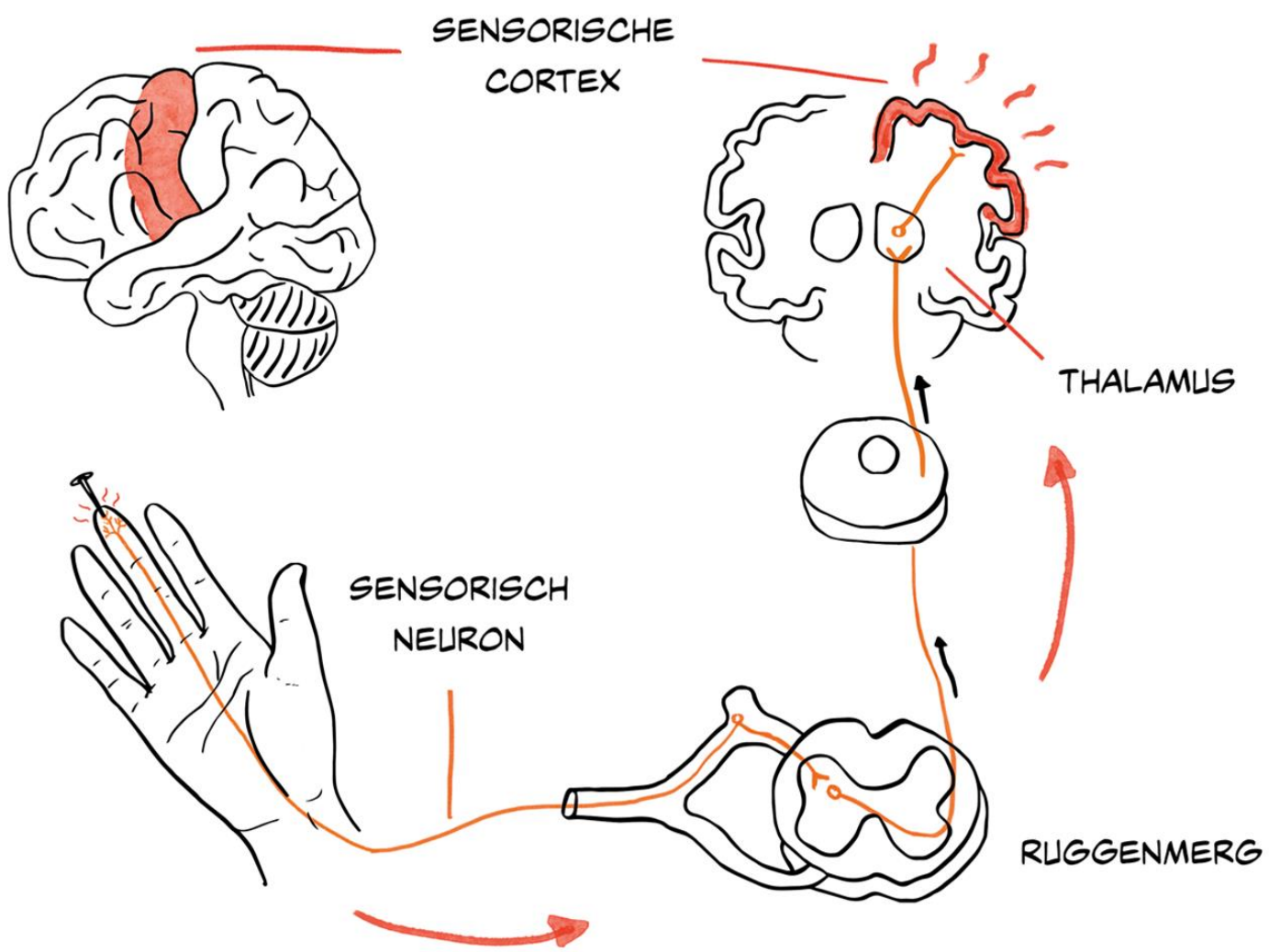

PIJN

PIJNGELEIDING

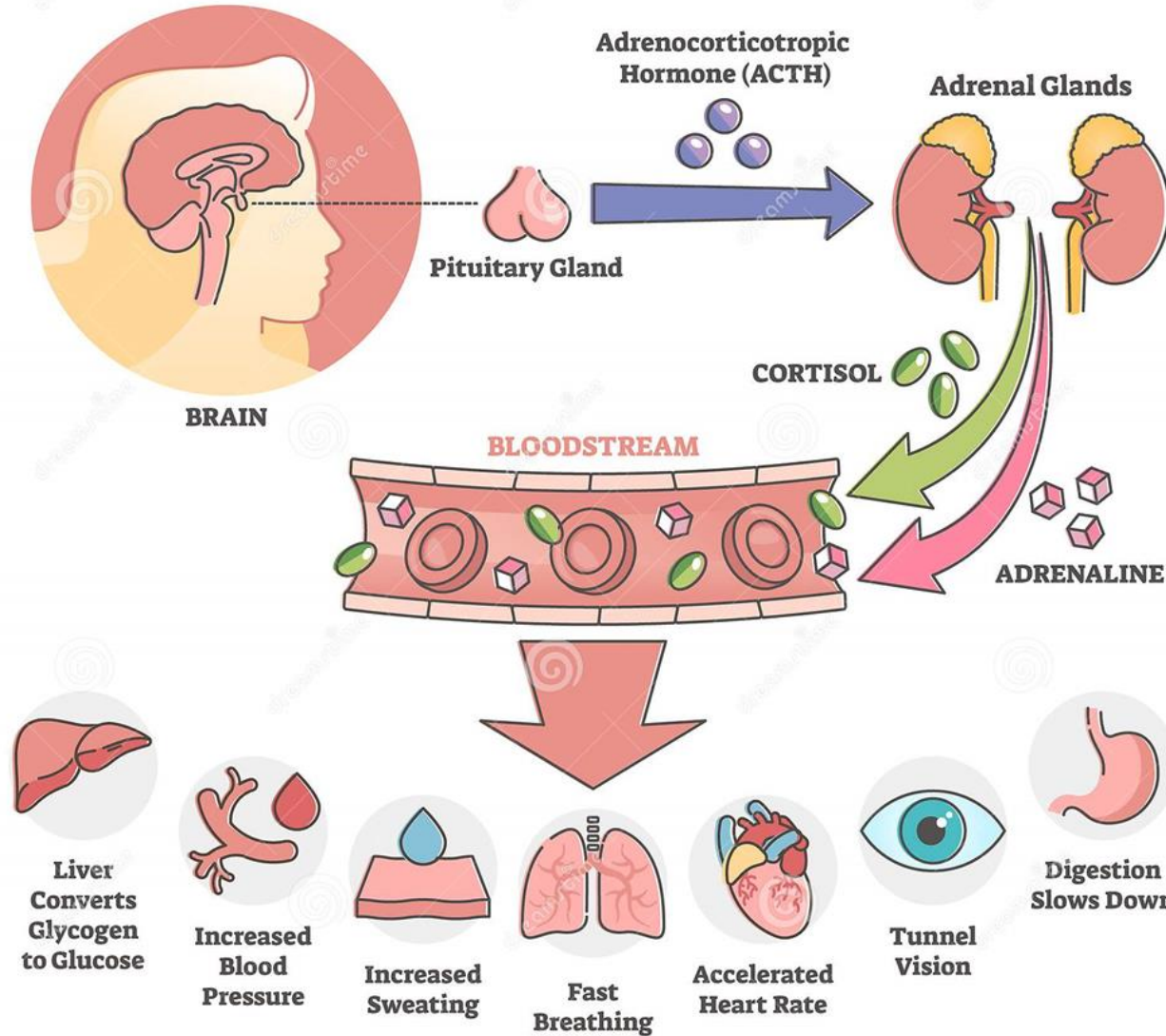

PIJN

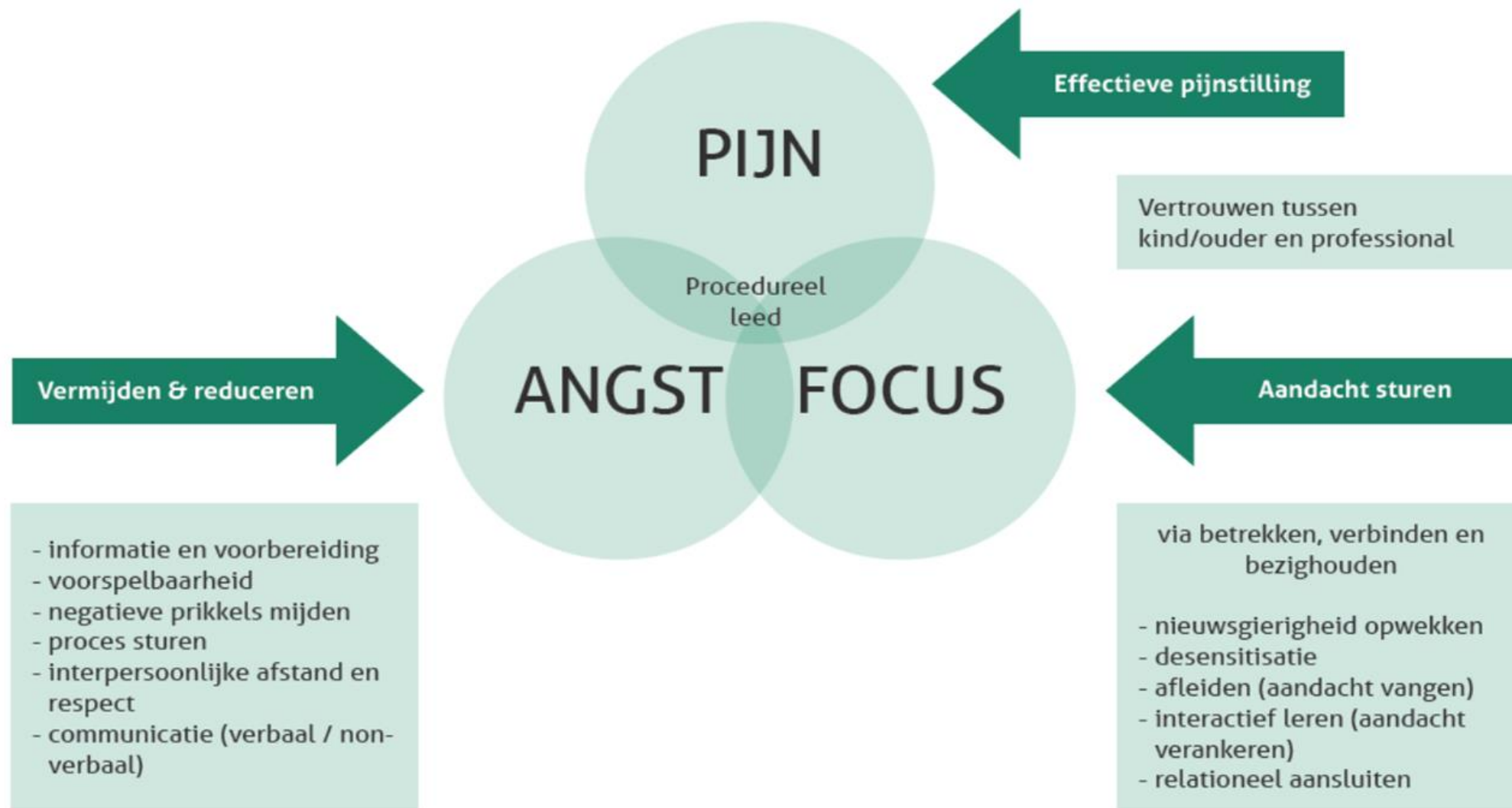

FOCUS

STRESS RESPONSE

ANGST

Figuur 1. Procedureel leed en de multimodale behandeling, overgenomen uit Piet Leroy – Procedurele Comfortzorg: Van trauma naar vertrouwen. [2]

3. Niet-helpend taalgebruik

- Hier komt de prik...
- Het doet geen pijn
- Stel je niet aan
- Het gaat even pijn doen
- Niet huilen
- Het is bijna klaar

4. Van angst naar vertrouwen

Vertrouwen is het
belangrijkste antidotum
voor procedurele angst.

Sturen van emoties (van kinderen)

Waar is het kind op de
ANGST-VERTROUWEN as ?

OBSERVEER
&
INTERPRETEER

'ENGAGE'

Kind omzichtig benaderen
afstand/tempo/taal
|
Doelgericht
VERBINDING aangaan
|
Aandacht vangen en
verankeren dmv interactie

ANGST

VERTROUWEN

Onzekerheid → Nieuwsgierigheid → Aandacht → Positiviteit → Meedoen

6 communicatie kanalen

- Gelaat, ogen, houding, gebaren
- Stem ['Parentese'= taal van geruststellen]
- Aanraken
Onverwacht: verhoogt angst
Verwacht: kalmeert en leidt af

4 gedragskenmerken

- Positie kind tov ouder/verzorger
 - Interpersoonlijke afstand
 - Activiteit vh kind
 - Reactiviteit/respons vh kind
- + gedrag/emotie ouders

OBSERVEER

INTERPRETEER

'ENGAGE'

- Gespannen gelaat
- Kijkt weg
- Verschuilt zich
- Ouder antwoordt ipv het kind
- Werkt niet mee

- Gelaatsuitdrukking ontspant
- Houding ontspant/opent zich
- Direct oogcontact
- Gebaren worden zachter/minder
- Verdraagt kortere afstand
- Reageert positief op stem
- Verdraagt aanraken
- Samenwerking neemt toe

ANGST

VERTROUWEN

Onzekerheid → Nieuwsgierigheid → Aandacht → Positiviteit → Meedoen

de **ANGST-VERTROUWEN** as

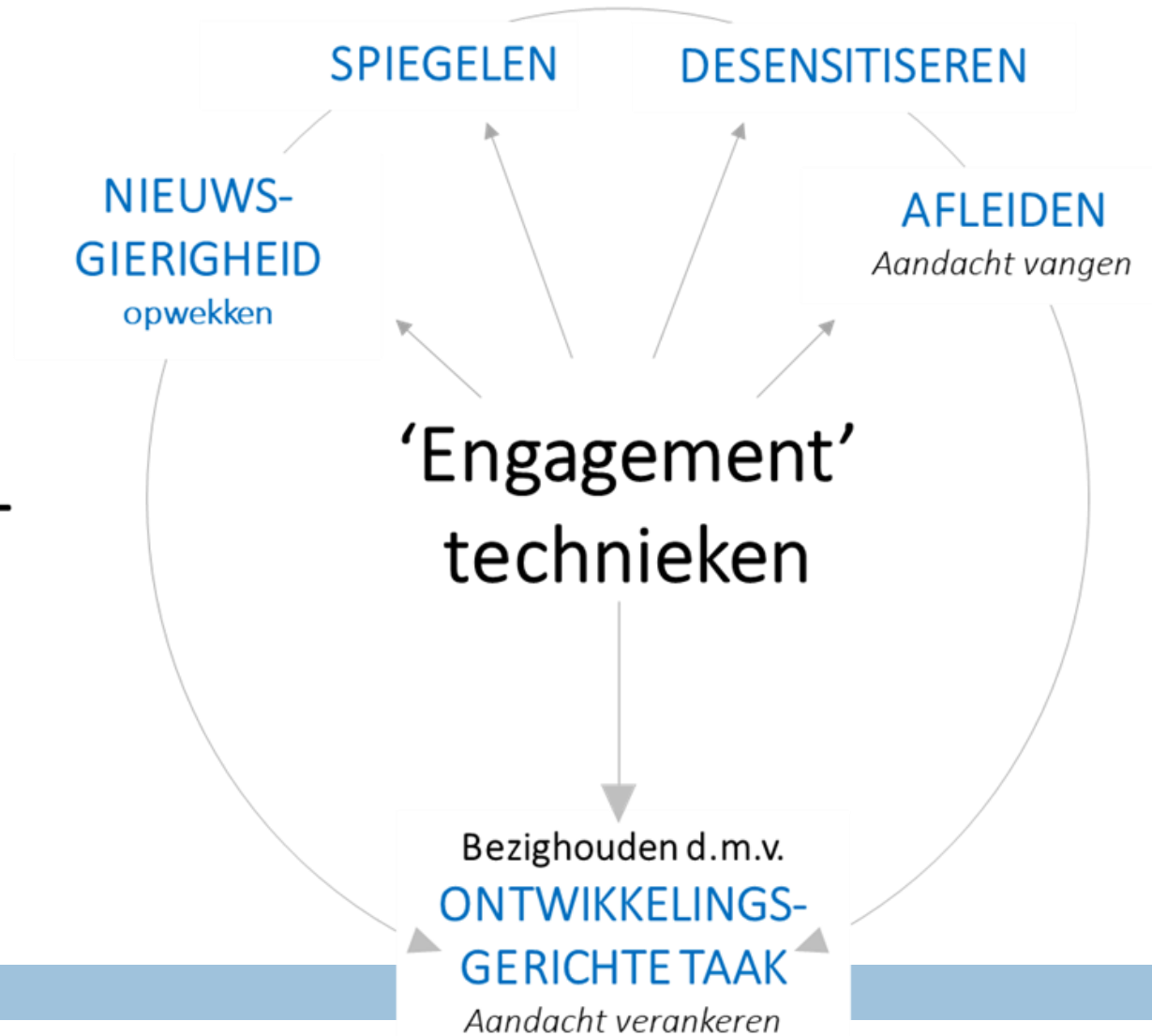
OBSERVEER

INTERPRETEER

'ENGAGE'

Omzichtig
benaderen

+

5. EMLA en Rapydan

- **Vanaf 0 jaar** (bij prematuren vanaf 37 weken p.c.)
- **Minimaal 60 minuten voor de ingreep** (90 min bij LP)
- **Maximaal 5 uur laten zitten** (maximaal 1 uur bij kinderen jonger dan 1 jaar)
- **Werkt na verwijderen nog 2 uur door**

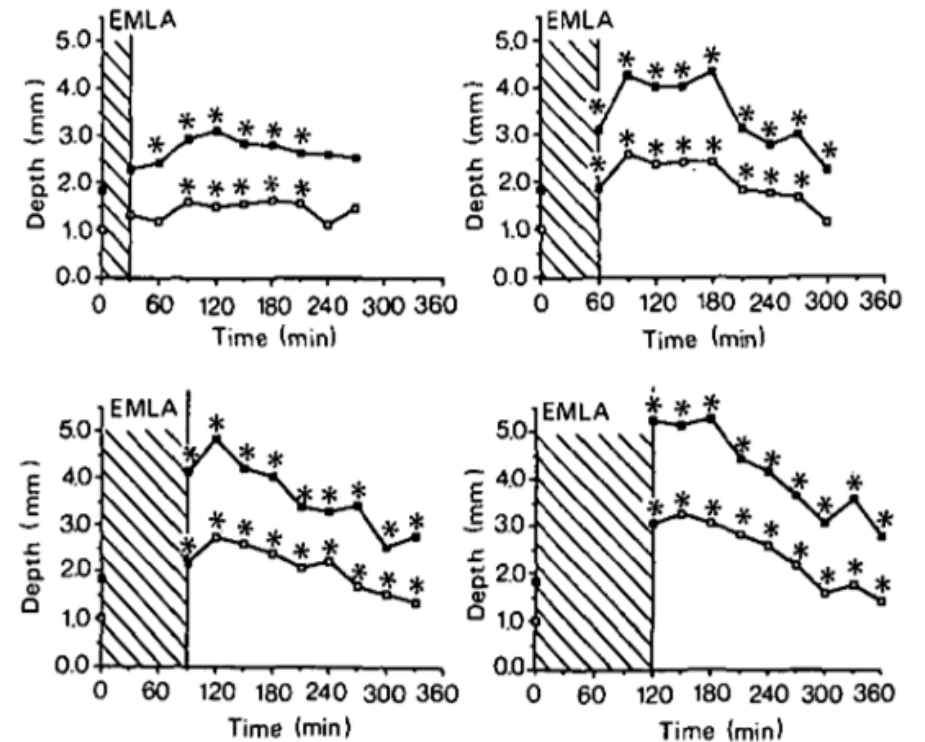
- **Vanaf de leeftijd van 3 jaar**
- **Minimaal 30 minuten voor de ingreep**
- **Maximaal 2 uur laten zitten**
- **Werkt na verwijderen nog 3 uur door**

5. EMLA

- EMLA crème: €3,40 per 5 gram (eigen risico)
- EMLA pleister: €3,05 (niet vergoed)
- Rapydan pleister: €6,98 (deels vergoed)

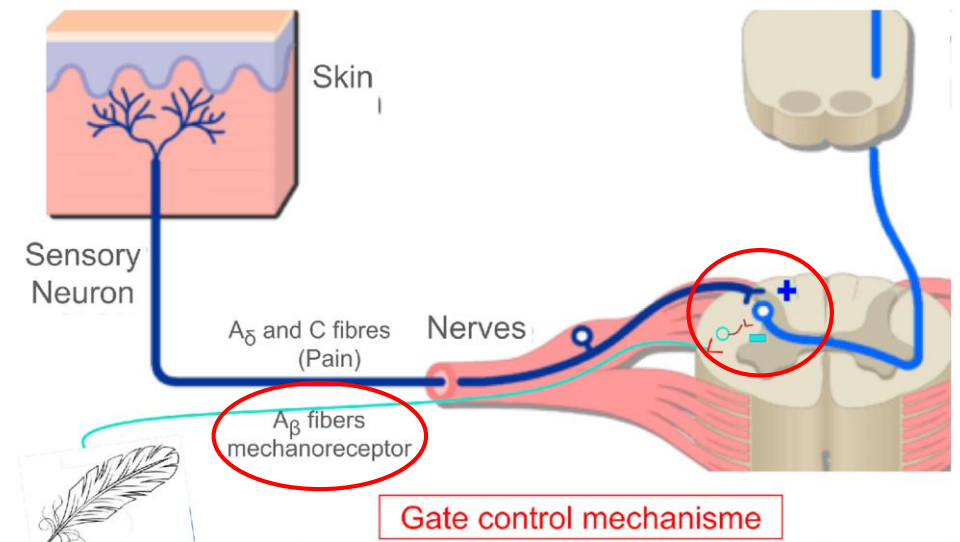
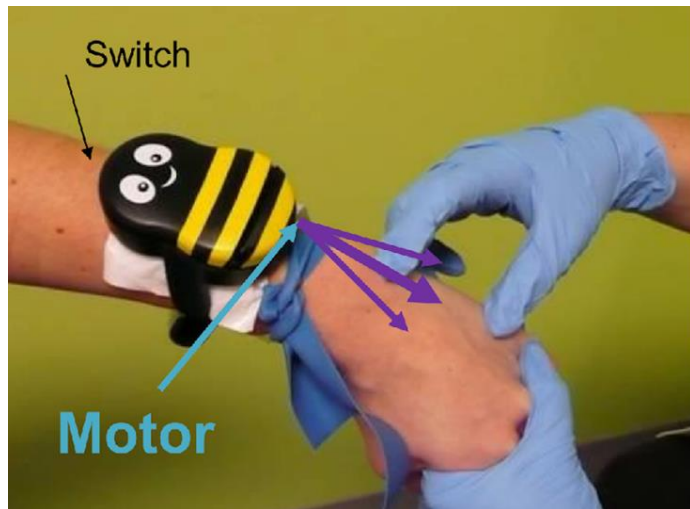
	Thresholds	
	Sensory (mm)	Pain (mm)
Control	0.98 (0.24)	1.82 (0.60)
Placebo	1.00 (0.20)	1.88 (0.60)
EMLA 30	1.30 (0.53)	2.30 (0.82)
EMLA 60	1.88 (0.48)	3.11 (0.73)
EMLA 90	2.18 (0.87)	4.15 (1.40)*
EMLA 120	3.08 (0.69)	5.25 (1.50)*

Bjerring P, Arendt-Nielsen L. Depth and duration of skin analgesia to needle insertion after topical application of EMLA cream. *Br J Anaesth.* 1990 Feb;64(2):173-7.

6. Buzzy

- *Between brain and pain*
- Met/zonder ice pack
- Kou en vibratie gaan via A- β vezels naar het ruggenmerg
- 30-60 sec. op punctieplaats, hierna 2-5 cm hoger

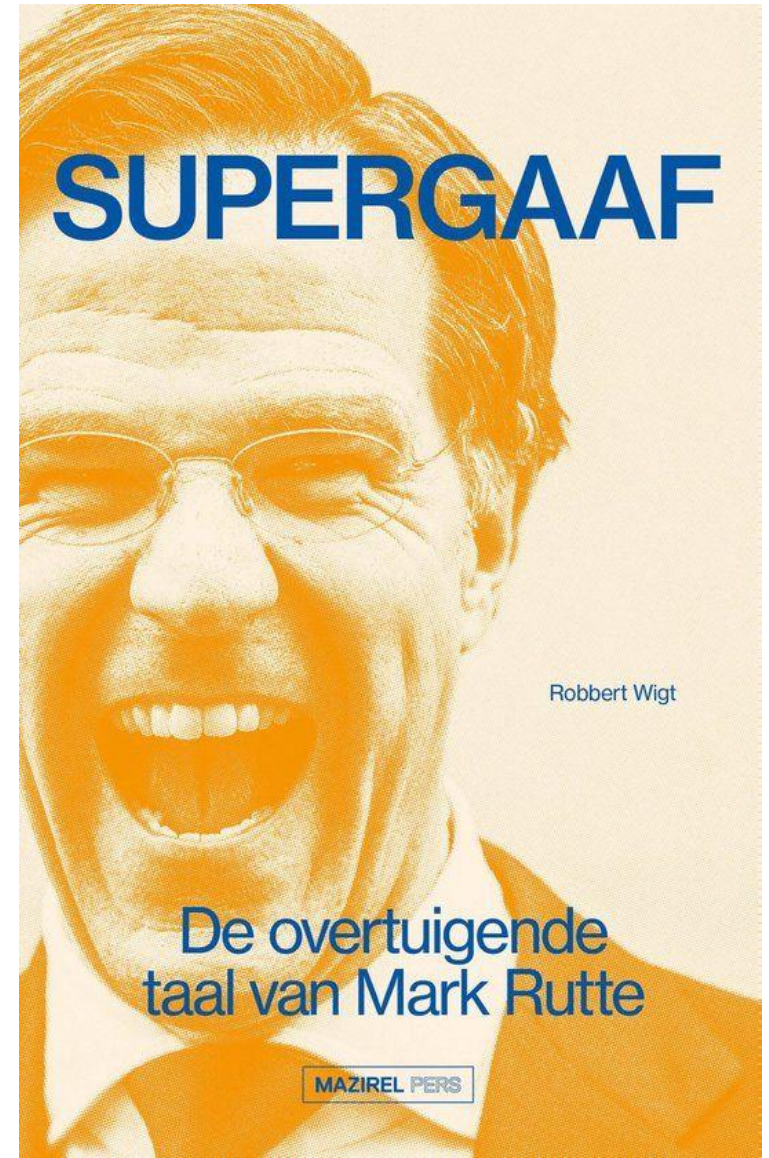
6. Shotblocker

7. Helpend taalgebruik

- Woorden kunnen pijn doen: nocebo
- Maar ook pijn verzachten: placebo

- Focustaal
- Suggestie
- Positieve bekrachtiging

7. Helpend taalgebruik

- Richting een positieve uitkomst
- Suggestief en permissief

“Je zult merken dat de klachten na de operatie snel minder zijn”

“U zult verbaasd zijn hoe snel het onderzoek klaar is”

7. Helpend taalgebruik

- Gebruik de juiste verbinding

Vermijd: “Ik ben benieuwd OF het medicijn gaat helpen”

Gebruik: “Ik ben benieuwd HOE (goed) het medicijn gaat helpen”

7. Helpend taalgebruik

- Vermijd bepaalde woorden/termen

Vermijd:

pijnlijk, brandend gevoel, prik, doet pijn, slecht, verschrikkelijk

Gebruik:

voelt anders, tintelend, infuus, gevoelig, kan beter, niet wenselijk

7. Helpend taalgebruik

- Placebo: vermindering van klachten zonder behandeling/medicatie door **positieve gedachten** van patiënt
- Nocebo: toename (weinig verbetering) van klachten met behandeling door **negatieve gedachten** van patiënt

“Je kunt dit medicijn proberen, maar mijn ervaring is dat het meestal geen effect heeft”

“Ik ga medicatie voorschrijven en ik ben benieuwd wanneer je klachten minder worden”

7. Helpend taalgebruik

- Single-blinded studie in Nijmegen; 5-18 jarigen
- Therapeutische communicatie tijdens venapunctie (met EMLA)
- Zelfrapportage pijn, angst, tevredenheid

- Resultaten:
 - Minder angst bij kind en ouder
 - Grotere tevredenheid zorgverlener
 - Tijdbesparend!!

Outcomes	TC group (n = 54)			SC group (n = 51)			<i>t</i>	<i>p</i>	Cohen's <i>d</i>
	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>95%CI</i>	<i>M</i>	<i>SD</i>	<i>95%CI</i>			
Time in the room	6.0	2.2	[5.4, 6.6]	8.6	6.8	[6.7, 10.5]	2.53	.014*	0.50

Lonneke Aarts et al. Therapeutic communication improves patient comfort during venipuncture in children: a single-blinded intervention study. *European Journal of Pediatrics* (2023) 182:3871-3881.

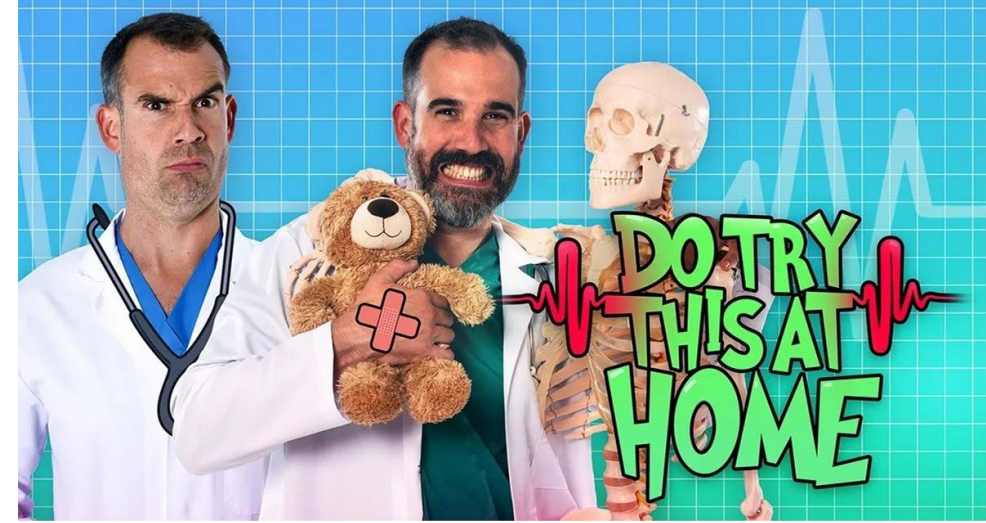

8. Overige vormen van (lichte) procedurele sedatie en analgesie

+

Take home messages

- Procedureel leed is de angst, pijn en focus
- Procedureel leed went nooit
- Procedurele comfortzorg bestaat uit allerlei tools waarmee medische handelingen minder traumatisch zijn
- Het levert meestal tijd (en plezier) op voor de zorgverlener!

Referenties

- Benjamin Krauss & Baruch Krauss. Ann Emerg Med 2019;74:30-35.
- Bjerring P, Arendt-Nielsen L. Depth and duration of skin analgesia to needle insertion after topical application of EMLA cream. Br J Anaesth. 1990 Feb;64(2):173-7.
- Lonneke Aarts et al. Therapeutic communication improves patient comfort during venipuncture in children: a single-blinded intervention study. European Journal of Pediatrics (2023) 182:3871-3881.
- Piet Leroy. Procedurele Comfortzorg: van trauma naar vertrouwen.
- PROSA Kenniscentrum.